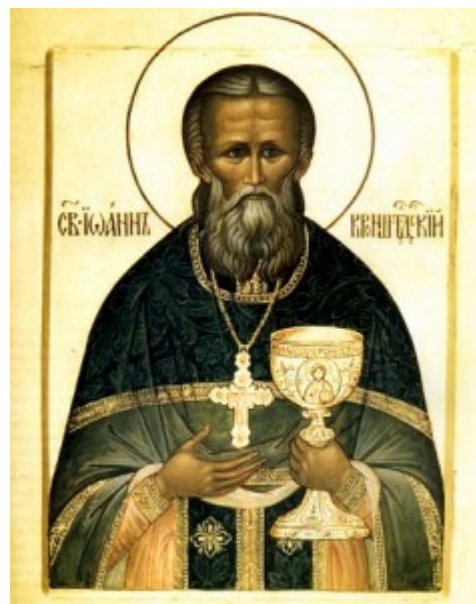

ИСТИНСКИЯТ ХРИСТИЯНИН - Беседа за Неделя на Православието

Ето истински израилтянин, у когото няма лукавство
(Йоан 1:47)

Нашият Господ Иисус Христос изрекъл горните слова за един израилтянин – Натанаил, жител на града Кана Галилейска, когато той по съвета на своя познат Филип вървял към Иисус Христос за да се увери, че Той е именно обещаният на Израиля Месия. Филип казал на Натанаил: „Намерихме Този, за Когото писа Моисей в закона и говориха пророците – Иисуса, Сина Йосифов, от Назарет“ (Йоан 1:45). А Натанаил му казал: „от Назарет може ли да излезе нещо добро?“ Филип му казва: „дойди и виж“ (Йоан 1:46).

Иисус видял да идва Натанаил към Него и казва: „Ето истински израилтянин у когото няма лукавство“ (Йоан 1:47). А Натанаил Му казва: „Откъде ме познаваш?“ Иисус отговори и му рече: „Преди да те повика Филип, когато ти беше под смоковницата, Аз те видях“ (Йоан 1:48), т.е. знаех всички твои мисли, твоята вяра, твоето очакване на Месия, твоето бъдещо служение. Сърцеведецът Господ, както става ясно, се докоснал до най-живата струна на сърцето на Натанаил, най-съкровените му мисли, желания и очаквания, показвайки му направо Божественото Си всезнание, и ето че Натанаил е уловен в Христовата вяра. Той възкликнал: „Рави! Ти си Син Божий, Ти си Царят Израилев!“ (Йоан 1: 49). И после става Негов ученик с името Вартоломей, значи – един от дванадесетте.

А защо през тази Неделя, наричана Неделя Православна, е положено от Църквата да се чете това Евангелско четиво, в което се разказва за беседата на Господ Иисус Христос с Натанаил? Защото в думите на Господ към Натанаил е показан характерът на истинския или православния християнин и характерът въобще на истинската Православна Христова Църква. Ето истински израилтянин, казал Господ за Натанаил, у когото няма лукавство, т.е. ето човек, който правилно, прямо и твърдо мисли, разсъждава, вярва, уповава се, говори и действа. Така както Натанаил веднага повярвал в Иисуса Христа като Син Божий и вече никога не се колебаел във вярата и упованието и не изменил мислите си относно Божественото Му лице. Не трябва ли да бъде такъв и истинският християнин, не трябва ли да бъде такова всяко богоучредено общество от православни християни, не трябва ли да бъде такава и, каквато и в действителност е, Православната Църква?

Каква висока похвала получил Натанаил от Изпитващия сърца и утроби в думите: „ето

истински израилтянин, у когото няма лукавство"! Каква висока похвала за този християнин, за когото Господ ще изрече: ето истински християнин, у когото няма лукавство, и тази Църква, за която Господ казва: ето Църква, в която няма лукавство или суетни човешки измислици, т.е. която цялата е истинна в цялото ѝ учение, тайнства, Богослужение, управление, в цялото ѝ устройство. А именно такива са всички наши святи угодници, такава е цялата Православна Църква от основаването ѝ до сега, както свидетелства безпристрастната история на Църквата и Сам Бог чрез различни знамения и чудеса, извършвани в Църквата. Тя е, според апостола, „Стълб и крепило на истината“, тя е славна Църква, която няма порок, или петно, или нещо подобно. И с какви кървави подвизи, с каква борба с враговете на истината, с какви и колко различни видове смърт на ревнителите на чистотата, светостта и православната вяра и Църква е придобито за нас с вас, братя мои, православието на нашата вяра, нашата ръководителка към вечния живот! Както за съхранението и целостта на нашето отечество и в него на нашата православна вяра са пролети реки от кръвта на нашите предци – руски воини и вождове, воюващи и с езичниците, и с мюсюлманите, и с чуждите на православната Църква християни, така за съхранението на православната вяра са пролети реки от кръв на апостолите, пророците, мъчениците, много страдания са понесени от преподобните отци и другите поборници за вярата.

А ние, чадата на Православната Църква!? Пазим ли ние това най-драгоценно наследство – православната вяра, следваме ли нейното учение, заповеди, правила, устави и съвети? Обичаме ли служението да принасяме Богу плода на устните, които прославят името Му? Обновяваме ли се чрез нея, освещаваме ли се всеки ден, изправяме ли себе си, достигаем ли съвършенството, което са достигали светците? Усъвършенстваме ли се в любов към Бога и ближните, ценим ли своята вяра, считаме ли за най-велика милост Божия, за най-велико и първостепенно благо в живота това, че имаме щастието да принадлежим към православната Църква, която е единна, свята, съборна и апостолска? Как ще отговорим на тези въпроси, ако трябва да отговорим по съвест?

За наш срам трябва да осъзнаем, че у много, много от православните християни православната вяра я няма не само в сърцето и в живота, а дори и на езика и у тях тя съвсем се е изпарила или пък се е превърнала в съвършено безразличие относно всички вери: католическа, лутеранска, юдейска, мюсюлманска, даже езическа. От мнозина слушаме, че във всяка вяра може да се угажда на Бога, т.е. сякаш всяка вяра е угодна на Бога, и сякаш лъжата и истината, правдата и неправдата за Бога са базразлични. Ето докъде е стигнало у тях непознаването на своята вяра, непознаването на духа и историята на своята Църква, отчуждението от нейния живот и Богослужение, докъде се е затъмнило разбирането за православието, за неправославието и иноверието!

Хрониката на съвременните произшествия разказва за случай, при който някъде в Русия един началник при изпит на ученик нарекъл нелепа историята за приношението на Исаак в жертва. Това е мрак, хаос, гибелно невежество! Християнинът, като член на Църквата, трябва да познава своята вяра и да се старее да живее според вярата, да се спасява със своята вяра, защото враговете на нашето спасение не дремят и търсят нашата погибел всеки час – и да не оставя своята вяра като някаква специалност само за някои хора, или като ненужна играчка, присъща само на детската възраст или само на необразованите калугери.

Не е зле заблуждаващите се по този начин да помнят почтената древност на нашата вяра, съвременница на началото на човешкия род и непосредственото ѝ произхождение от Бога, и това, че в тази вяра са живели и са се спасявали хора от всякакъв род, звание, състояние, пол:

и славни царе, и мъдри философи, и законодатели, и най-велики витии, знатни и прости, богати и бедни, от мъжки и от женски пол, украса и слава на човечеството. Редно е да добавим към славата на православната вяра и това, че нито една религия, освен православната, не може да доведе човека до нравствено съвършенство или святост и съвършено угаждане на Бога, както показва и историята на Църквата, и нетленните, чудотворни мощи на светите Божии угодници и дивните подвизи на светците на православната Църква, с които те съвършено са угодили на Бога, бивайки още тук прозорливци и чудотворци. Така и трябва да бъде според здравия разум: към съвършенство може да приведе само съвършената вяра с всички Божествени сили, с всички духовни всеоръжия Божии против страстната плът, света и дявола.

Ако сега много и от православните християни живеят по-лошо от мюсюлманите и езичниците, то за такъв наистина нечестив християнски живот не трябва, разбира се, да се упреква православната вяра, която е непоколебима в своите основи на истината и светостта по обещанието на Самия Спасител и по свидетелството на историята. Такива хора, макар и излезли от нас, не са били наши по същност, а само по име.

Да, братя мои, само православната вяра очиства и освещава оскверненото от греха човешко естество, развратеното обновява, особено посредством тайнствата кръщение, покаяние и причастие, омраченото просвещава, уязвеното от греха лекува, вледененото съгрява, смърдящото от страсти прави да благоухае посредством благодатта на Светия Дух, умъртвеното оживотворява, отделеното от Бога възсъединява, отчужденото от Него Му присвоява, разслабеното укрепява, обезобразеното поправя и украсява, падналото възстановява, работника прави свободен, враждебното изпълва с любов – както апостол Павел и много други, богохулното изпълва с непрестанно славословие на Бога, отчаяното изпълва с надежда, унилото утешава, виновното избавя от осъждане и наказание в геената, смутеното омиротворява, изнемогналото укрепява, утесненото разширява, несправедливото обогатява с правда, лукавото прави просто, злото – благо, развратеното изправя, алчното прави да се въздържа, блудното прави целомъдрено, стиснатото – щедро, безумното умъдрява, осветскостеното прави небесно, грубото – изтънчено, плътското одухотворява, привързаното към вещите привързва към Бога, самолюбивото прави самоотвержено и вселюбящо, бесподобното – богоподобно и – о чудо! – дори божествено!

Ето какви чудеса твори в човека православната вяра! Искате ли да се убедите в това? Четете житията на светците, историята на Църквата и с очите си ще видите всички тези чудеса в живота на светците. Ще видите вълци да се превръщат в агънца, блудници – в праведници и в равноангелни, сребролюбци – в милостиви, сластолюбци – във въздържатели, хора на властта, земното величие и разкоша ще видите в смиреното одеяние на иноци. Ето истински християни, ето ангели в плът, небесни жители на земята и едновременно верни слуги на земното отечество! Ето какво може да извърши нашата православна вяра с хората, които искрено се придържат към нея и следват ръководството ѝ!

Но, поради какво тя не извършва в нас такива спасителни промени? Поради нашето маловерие или безверие, лекомислие, развратеност и неразкаяност на сърцето, поради укрепналите в нас и овладели ни страсти, поради отдалечаването ни от Църквата, поради това, че мнозина никак не се проникват от духа и живота на Църквата, а други – слабо и формално, неискрено се придържат към тях. Поради това, че у нас се зародиха всички съвременни обществени пороци: убийства, самоубийства, цареубийства, палежи, посегателство на обществено имущество, извънмерен разкош, разврат, разхищение, преследване на всякакви чувствени удоволствия.

За да бъдем истински православни християни преди всичко ни е потребно да имаме живо,

постоянно общение с Православната Църква, или участие в нейните молитви, учение и тайнства, прилежно да изучаваме своята вяра и да се проникваме и живеем в нея духом, като се ръководим от нейните правила, заповеди и устави. И най-главното – да възстановим в себе си чрез искрено, дълбоко покаяние истинския православен християнин по образа на древните и нови светци или по-добре казано – по Образа на Самия Господ Наш Иисус Христос, Който казва: „Защото ви дадох пример да правите и вие същото, каквото Аз направих за вас“ (Йоан 13:15). За да каже и за нас Господ както някога за Натанаил: ето наистина нов израилтянин, у когото няма лъжа и лукавство. Амин!

Източник: Прот. Йоанна Сергиева (Кронштадского). Солнце Правды. О Жизни и учении Господа Нашего Иисуса Христа. Санкт Петербург, 1902.

Превод от руски език: Емануела Иванова

Богословска редакция: доц. Костадин Нушев